

การศึกษาสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา  
สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา  
The Study of Teacher's Task in Schools under the  
Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization

ปวีณา มีชุม

**บทคัดย่อ**

การวิจัยเรื่องการศึกษาสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ อายุ วิทยฐานะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และขนาดของสถานศึกษา ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวนประชากรทั้งสิ้น 1,761 คน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 คน ใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ ห้าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยโดยใช้สถิติ t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วย One way ANOVA และเมื่อพบความแตกต่างจึงดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffé's Method)

**ผลการวิจัยพบว่า**

1. สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน มีด้านงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด ในขณะที่ด้านงานธุรการทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านงานสอนและด้านกิจกรรมนักเรียนอยู่ในระดับมาก
2. สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา เมื่อจำแนกตามเพศไม่แตกต่างกัน จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานธุรการทั่วไปมีสภาพการปฏิบัติภาระงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานสอนมีสภาพการปฏิบัติภาระงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**ABSTRACT**

This research aimed to study the tasks of school teachers under the office of Nakhon Ratchasima Provincial Administrative Organization. And also to compare these teacher's tasks between sexes, age groups, academic status, groups of content, and school sizes. Research population was 1,761 school teachers, and the samples were 317 teachers. The research tools were the five scale questionnaire Likert style with the I.O.C. indicators between 0.60-1.00 and the reliability coefficient was 0.94 Arithmetic Mean, t-test, F-test, and Scheffé's Method One way Anova were employed for data analysis.

### The research findings were as follows :

1. The state of teacher's task were at high level in over all aspects. In terms of individual aspect it was found that the task concerning student care was at the highest or most level ; Mean while the aspect concerning general administrative affairs was at moderate level and the task concerning instruction and student activities were at high level.

2. The comparative results of teacher workloads in schools under Provincial Administrative Organization of Nakhon Ratchasima Province in each issue demonstrated that no difference between workloads when distinguish by sex and academic content was observed. When classify by age, the results showed that there was no difference in overall image but the significantly difference (p value=0.05) was observed in general services. For academia standing, there was no difference in overall image but the significantly difference (p value=0.05) was observed in teaching. For the size of schools, both overall image and all issues were significant different as (p value =0.05)

### 1. บทนำ

ครู ถือเป็นอาชีพที่มีความสำคัญต่อคุณภาพของระบบการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าต่อไปในอนาคต หากประเทศใดที่มีครูมีคุณภาพ ย่อมเป็นเครื่องรับประกันได้ถึงแนวโน้มในการมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ ครูจึงมีบทบาทสำคัญในการสร้างสังคมให้มีความเจริญก้าวหน้า ในการปลูกฝังทั้งวิชาความรู้และความประพฤติแก่เด็กและเยาวชน ดังนั้นครูจึงเป็นบุคคลที่สำคัญที่จะทำให้เด็กอ่านออกเขียนได้ และครูเป็นผู้สร้างพัฒนาการให้เด็กมีความรู้ความสามารถอย่างมีมิติครบทุกส่วน โดยผ่านทางด้านวิชาการ คือ การเรียนการสอนวิชาการต่างๆ ทางด้านร่างกายต้องมีสุขภาพแข็งแรงด้วยวิชาพลศึกษาสุขศึกษา ทางด้านอารมณ์ คือ การกล่อมเกลียด้วยวิชาศิลปศึกษา นาฏศิลป์ ดนตรี และในส่วนทางด้านสังคมนั้นครูต้องสอนให้เด็กเป็นส่วนหนึ่งของสังคม รู้จักประโยชน์ส่วนตน ประโยชน์ส่วนรวม หากครูให้การศึกษาก่อสมาชิกของสังคมอย่างไร สังคมก็จะเป็นอย่างนั้น เช่น การให้การศึกษารื่องระบอบประชาธิปไตยอย่างถูกต้อง สังคมก็จะเป็นประชาธิปไตย ดังพระราชโอรสของสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร ความตอนหนึ่งว่า “หน้าที่ของครูนั้นเป็นหน้าที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นการปลูกฝังความรู้ ความคิด และจิตใจให้แก่เยาวชน เพื่อที่จะได้เติบโตขึ้นเป็นพลเมืองดี และมีประสิทธิภาพของประเทศชาติในกาลข้างหน้า ผู้เป็นครูจึงจะจัดได้ว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทเป็นสำคัญในการสร้างสรรค์บันดาลอนาคตของชาติบ้านเมือง” (เบญจวรรณ ศิริพรชัยกุล, 2546 : 55-56) จากพระราชโอรสดังกล่าวข้างต้น เป็นเครื่องยืนยันให้เห็นถึงความสำคัญของครูที่มีต่อความเจริญของบุคคลและชาติบ้านเมืองเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการพัฒนาคนจะดำเนินไปอย่างถูกต้องก็เพราะมีระบบการศึกษาที่ดี และระบบการศึกษาจะดำเนินไปด้วยดีก็ต้องอาศัยครูที่มีคุณภาพ การพัฒนาทุกด้านก็จะประสบความสำเร็จภายในเวลาอันรวดเร็ว

ในปัจจุบันสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา นอกจากจะมีองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ที่คอยควบคุมกำกับดูแลแล้ว ยังมีหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น มีความชัดเจนและความเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ซึ่งหน่วยงานต่างๆ เหล่านี้จะมีกฎระเบียบข้อบังคับและมาตรฐานการปฏิบัติงานที่เพิ่มมากขึ้น จึงทำให้ภาระงานด้านอื่นของสถานศึกษาเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน สถานศึกษาต้องปฏิบัติตามตัวบ่งชี้ของมาตรฐานด้านต่างๆ เพื่อให้สถานศึกษามีคุณภาพ จึงเป็นหน้าที่ครูซึ่งเป็น

บุคลากรสำคัญในการปฏิบัติการงานต่างๆ ที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อช่วยผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพและประสบความสำเร็จเป็นที่ยอมรับในการบริหารจัดการที่ดีมีประสิทธิภาพ

ครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา บางท่านต้องปฏิบัติการงานหลายด้าน อาทิเช่น งานทะเบียน งานวัดผลประเมินผล งานอนามัย งานสถานที่ งานการเงินการบัญชี งานจัดทำเอกสารธุรการ งานประชุม งานบริการชุมชน งานพัสดุ งานประกันคุณภาพ งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน กิจกรรมแสดงละคร และดนตรี กิจกรรมทัศนศึกษา กิจกรรมจิตอาสา กิจกรรมกีฬา กิจกรรมศิลปหัตถกรรม เป็นต้น (โรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดีผดุงวิทยา”, 2557) แต่ภาระงานหลักที่สำคัญต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กเป็นอย่างมาก คือ ด้านการสอน ในงานสอนแต่ละครั้ง ครูต้องเตรียมเนื้อหาสาระ เตรียมสื่อ-อุปกรณ์ โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล การออกแบบการเรียนรู้และการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และพัฒนาการทางสมองเพื่อนำผู้เรียนไปสู่เป้าหมาย การจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และช่วยดูแลผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้ การจัดเตรียมและใช้สื่อให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นต้น หลังจากสอนแต่ละครั้งครูต้องประเมินผลการเรียน อาจตรวจจากชิ้นงาน ตรวจสมุด แบบทดสอบ แบบฝึกหัด ใบงาน โดยมีวิธีการวัด และการประเมินผลความก้าวหน้าของผู้เรียนด้วยวิธีที่หลากหลาย การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน โดยค้นคว้า เข้าอบรม ศึกษาตามแหล่งเรียนรู้ต่างๆ การทำวิจัยเพื่อพัฒนาสื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดทำผลสรุปการทดสอบและการรายงานผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นต้น จะเห็นได้ว่าเฉพาะด้านงานสอนของครูนั้นเป็นภาระงานที่หนักมีความซับซ้อนมีความละเอียดเป็นอย่างมาก ซึ่งในปัจจุบันภาระงานด้านต่างๆ ในสถานศึกษาก็มีจำนวนมากเช่นกัน เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องมีจำนวนน้อยมาก จึงเป็นที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ว่าครูต้องไปปฏิบัติการงานเพิ่มนอกเหนือจากภาระงานสอน ในปฏิบัติการงานดังกล่าวส่วนใหญ่มักจะใช้ช่วงเวลาราชการ จึงทำให้ครูนั้นปฏิบัติหน้าที่หลัก คือ ภาระงานการสอนนั้นไม่เต็มที่ เพราะต้องเจียดเวลาไปปฏิบัติการงานอื่นๆ ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนของครูไม่เต็มที่ ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งปรากฏในการรายงานผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 58 โรงเรียนปีการศึกษา 2557 สรุปผลได้ว่า นักเรียน มีค่าคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ระดับประเทศทุกวิชา (องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา, 2557) ปัญหาดังกล่าวนี้นี้ เป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพการปฏิบัติการงานของครูที่มีผลต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน

จากสภาพปัญหาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนต่ำ การปฏิบัติการงานของครูเป็นอย่างไร จึงเป็นเหตุให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาสภาพการปฏิบัติการงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา 4 งาน คือ งานสอน งานธุรการทั่วไป งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน และงานกิจกรรมนักเรียน เพื่อจะได้นำข้อมูลจากการศึกษาไปพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งก็จะส่งผลดีไปยังนักเรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ที่ดีขึ้น โดยยังเกิดประโยชน์ต่อการจัดการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ในมาตรฐานการปฏิบัติงานในข้อ 3) มุ่งพัฒนาผู้ร่วมงานให้สามารถปฏิบัติงานได้เต็มศักยภาพ (ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556) เพื่อพัฒนาสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ให้มีความก้าวหน้าต่อไป

## 2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติการงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

2.2 เพื่อเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตาม เพศ อายุ วิทยฐานะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และขนาดของสถานศึกษา

### 3. วิธีดำเนินการวิจัย

#### 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็น ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 1,761 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นครูผู้สอนซึ่งปฏิบัติงานในโรงเรียน สังกัดองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปีการศึกษา 2557 ผู้วิจัยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556) โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Sampling) ด้วยการจับฉลากตามสัดส่วนขนาดสถานศึกษา ดังนี้ สถานศึกษาขนาดเล็ก 31 แห่ง สถานศึกษา ขนาดกลาง 13 แห่ง สถานศึกษาขนาดใหญ่ 4 แห่ง และขนาดใหญ่พิเศษ 2 แห่ง รวมกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 50 แห่ง และกลุ่มตัวอย่าง คือ ครูผู้สอน จำนวน 317 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 2 ตอนด้วยกัน คือ

ตอนที่ 1 เป็นส่วนที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ วิทยฐานะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ขนาดของสถานศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยจำแนกเป็น 4 งาน คือ 1. งานสอน 2. งานธุรการทั่วไป 3. งานดูแลช่วยเหลือนักเรียน 4. งานกิจกรรมนักเรียน

#### 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 บันทึกเสนอขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ถึงผู้อำนวยการ สถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย เพื่อขออนุญาตทำการศึกษาและเก็บข้อมูลจากครูผู้สอนในสถานศึกษานั้น

3.3.2 นำหนังสือที่ได้จากมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ถึงผู้อำนวยการกองการศึกษาองค์การบริหารส่วน จังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้ออกหนังสือถึงผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดที่ผู้วิจัยใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขออนุญาต เก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.3 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 317 ชุด โดยขอความอนุเคราะห์จาก ผู้บริหารสถานศึกษาช่วยแจกแบบสอบถามให้กับครูผู้สอนในสถานศึกษานั้นๆ ใช้เวลา 15 วัน และนำส่งคืนโดยฝาก กับครูที่มาติดต่อราชการที่กองการศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

#### 3.4 สถิติและการวิเคราะห์ข้อมูลที่ใช้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมด ตรวจสอบความครบถ้วนและความสมบูรณ์ของ แบบสอบถามแต่ละฉบับ

3.4.2 นำแบบสอบถามฉบับที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์

3.4.3 การวิเคราะห์ระดับของภาระงาน โดยใช้สถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ใช้ค่าเฉลี่ย ( $\bar{X}$ ) และค่าส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยใช้เกณฑ์ของจอห์น เบสท์ (Best W. John 1997:190) พิจารณาดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 ขึ้นไป สภาพการปฏิบัติภาระงานอยู่ในระดับมากที่สุด

|                       |                                             |
|-----------------------|---------------------------------------------|
| ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 | สภาพการปฏิบัติภาระงานอยู่ในระดับมาก         |
| ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 | สภาพการปฏิบัติภาระงานอยู่ในระดับปานกลาง     |
| ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 | สภาพการปฏิบัติภาระงาน อยู่ในระดับน้อย       |
| ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 | สภาพการปฏิบัติภาระงาน อยู่ในระดับน้อยที่สุด |

3.4.4 การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ใช้สถิติ t-test อายุ วิทยฐานะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และขนาดของสถานศึกษา ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนด้วย One way ANOVA แล้ววิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffé's Method)

#### 4. ผลการวิจัยและอภิปรายผล

##### 4.1 ผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

4.1.1 สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดลงมาดังนี้ ด้านงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านงานสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านงานธุรการทั่วไป เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ปรากฏดังนี้

4.1.1.1 ด้านงานสอน สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านงานสอนโดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก

4.1.1.2 ด้านงานธุรการทั่วไป สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านงานธุรการทั่วไป โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง

4.1.1.3 ด้านงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด

4.1.1.4 ด้านกิจกรรมนักเรียน สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ด้านงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก

4.1.2 เปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ อายุ วิทยฐานะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และขนาดของสถานศึกษา กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏดังนี้

4.1.2.1 สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.1.2.2 สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานธุรการทั่วไป มีสภาพการปฏิบัติภาระงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ด้านอื่นๆ มีสภาพการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

4.1.2.3 การปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวิทยฐานะ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานสอน

มีสภาพการปฏิบัติภาระงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ด้านอื่นๆ มีสภาพการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกัน

4.1.2.4 การปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

4.1.2.5 การปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**4.2 การอภิปรายผลการวิจัย** จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ผลการวิจัยมีประเด็นที่นำมาอภิปรายดังนี้

4.2.1 สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ผลการวิจัยพบว่า สภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด นครราชสีมา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ระดับมากที่สุด คือ ด้านงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน อาจเป็นเพราะสภาพสังคมปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบต่อผู้คนในเชิงบวกแล้ว ในเชิงลบก็ปรากฏเช่นกัน เป็นต้นว่า ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาการระบาดของสารเสพติด ปัญหาการแข่งขันในรูปแบบต่างๆ ปัญหาครอบครัวซึ่งก่อเกิดความทุกข์ ความวิตกกังวล ความเครียด การปรับตัวที่ไม่เหมาะสม หรืออื่นๆ ที่เป็นผลเสียต่อสุขภาพจิตและสภาพกายของตัวนักเรียนมากยิ่งขึ้น ครูซึ่งมีบทบาทและเป็นหลักสำคัญในการปฏิบัติหน้าที่ดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งสอดคล้องกับ ชีรภัท สำเภา (2553) ที่ได้ศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกับ จรรโลง ธนัญญา (2549) ที่ได้ศึกษาการประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมมีระดับของผลเกิดจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก

4.2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตาม เพศ อายุ วิทยฐานะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และขนาดของสถานศึกษา

4.2.2.1 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามเพศ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่าเพศของครูที่ต่างกันไม่มีผลต่อการปฏิบัติภาระงานของครู อาจเป็นเพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องใช้ความรู้และความสามารถ ดังนั้น ไม่ว่าครูเพศหญิงหรือเพศชายที่สอบบรรจุเป็นข้าราชการครูได้ จะสามารถปฏิบัติภาระงานต่างๆ ที่ได้รับมอบหมายได้ ไม่แตกต่างกัน

4.2.2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามอายุ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานธุรการทั่วไปมีสภาพการปฏิบัติภาระงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะการไว้วางใจในการมอบหมายงานของหัวหน้างานให้กับครูที่มีอายุช่วง 41-50 ปี ซึ่งมีประสบการณ์ในการปฏิบัติหน้าที่มากกว่า จึงน่าจะมีความรอบคอบในการทำงานมากกว่าครูในช่วงอายุอื่น

4.2.2.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามวิทยฐานะ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านงานสอนมีสภาพการปฏิบัติภาระงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะครูที่ยังไม่มีวิทยฐานะ น่าจะยังมีประสบการณ์การทำงานด้านงานสอนน้อยกว่าครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ รวมทั้งครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษส่วนใหญ่เป็นครูนิเทศการสอน ซึ่งต้องคอยชี้แนะและให้คำปรึกษากับครูที่มีวิทยฐานะต่ำกว่า จึงต้องปฏิบัติภาระงานด้านงานสอนให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีในการบริหารงานต่อไป

4.2.2.4 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะงานที่มอบหมายให้ปฏิบัติในกลุ่มสาระทุกกลุ่มสาระมีลักษณะคล้ายคลึงกัน จึงทำให้การปฏิบัติภาระงานในด้านต่างๆ ไม่แตกต่างกัน

4.2.2.5 ผลการเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยครูในสถานศึกษาขนาดเล็ก ครูในสถานศึกษาขนาดกลาง และครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่ ปฏิบัติภาระงานมากกว่าครูในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษทุกด้าน เนื่องจากจำนวนบุคลากรในสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษที่มีมากกว่าสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ จึงทำให้การบริหารงานแบ่งภาระงานให้ครูได้มีประสิทธิภาพกว่า ในขณะที่สถานศึกษาขนาดเล็กมีภาระงานด้านต่างๆ เท่ากัน แต่บุคลากรน้อยกว่า จึงทำให้ครูปฏิบัติภาระงานมากกว่าซึ่งสอดคล้องกับ กิตติพงษ์ พรหมทอง (2557) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 เมื่อจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาพบว่า ครูโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่จะมีบุคลากรที่เหมาะสมกับงานในโรงเรียน แต่ในโรงเรียนขนาดเล็กภาระงานมีมากกว่าขนาดกลางและขนาดใหญ่ จึงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

## 5. ข้อเสนอแนะ

### 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติภาระงานของครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาระงานที่ครูปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน รองลงมา คือ ด้านงานสอน ด้านกิจกรรมนักเรียน และด้านงานธุรการทั่วไป ตามลำดับ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

สถานศึกษาควรศึกษาเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ว่ามีรายละเอียดในเรื่องใดบ้างที่จะสามารถให้เจ้าหน้าที่ธุรการช่วยแบ่งเบาภาระงานครู ด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียนได้บ้าง อาทิเช่น การจัดทำระเบียบเก็บข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคลและการรายงานผลงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งสามารถลดภาระงานให้กับครู เพื่อครูจะได้นำไปปรับปรุงและพัฒนาด้านงานสอนให้มีประสิทธิภาพให้มากยิ่งขึ้น

### 5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ภาระงานที่ครูในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา ปฏิบัติมากที่สุด คือ ด้านงานดูแลช่วยเหลือนักเรียน ซึ่งงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนนั้นมีการดำเนินงานหลายขั้นตอน

ใช้เวลาในการปฏิบัติมาก จึงควรศึกษาความคิดเห็นหรือความพึงพอใจของครู ผู้ปกครองและนักเรียน เกี่ยวกับงาน ด้านดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา

#### รายงานการอ้างอิง

กิตติพงษ์ พรหมทอง. (2557). **ศึกษาการปฏิบัติงานของข้าราชการครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา).

มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556. (2556). **ราชกิจจานุเบกษา**. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง. หน้า 70.

จรรโลง ธนัญญา. (2549). **การศึกษาการประกันคุณภาพระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ช่วงชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดเขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ธีรภัท สำเภา. (2553). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วง ชั้นที่ 3-4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในจังหวัดนครพนม**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครพนม : มหาวิทยาลัยนครพนม.

บุญชม ศรีสะอาด.(2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.

เบญจวรรณ ศิริพรชัยกุล. (2543). **การศึกษาการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษากรุงเทพมหานคร ตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

โรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดีผดุงวิทยา”. (2557). คำสั่งโรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดีผดุงวิทยา” ที่ 256/2557 เรื่องแต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบการ รับ-จ่ายพัสดุ ประจำปีงบประมาณ 2557. ใน คำสั่งโรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดี ผดุงวิทยา” นครราชสีมา : โรงเรียนสีคิ้ว “สวัสดีผดุงวิทยา.”

องค์การบริหารส่วนจังหวัดนครราชสีมา. (2557). **รายงานประจำปี 2555-2556**. ห้างหุ้นส่วนจำกัดสกุลไทยสิ่งพิมพ์ : นครราชสีมา.